

Een bi-zon-der jaar

door Carel de Goeij

Alle goeie dingen komen in tweeën, zeker, maar ook een ongeluk komt zelden alleen. Na het politiek en bestuurlijk turbulente jaar 2007 sloeg ook vorig jaar de vlam weer in de pan. Tot het eind van de zomer kabbelde Kampen relatief rustig voort, maar met het vallen van de blaadjes viel ook de voorhang van pais en vree weg en knalde het in raadzaal en gemeentehuis met een kracht die zich moeiteloos kon meten met de turbulentie van een jaar eerder.

Ook nu speelde de zondagsrust een hoofdrol, ook nu weer een breuk in de coalitie. En ook nu weer een slachtpartij in het wethouderscollege. Was het in 2007 Gerard Wiggers die als wethouder het veld moest ruimen, omdat zijn club (Gemeente Belang Kampen) niet langer in de coalitie geduld werd, deze keer waren het maar liefst twee wethouders die opstapten: eerst - eind november - Mark Markusse(SGP) en - ruim een maand later - PvdA'er Harrie de Goede. En zo ging Kampen, dat deze raadsperiode begonnen was met de opmerkelijke coalitie van ChristenUnie, PvdA, GBK en SGP het jaar uit met het vertrouwde driepartijenschap van CU, PvdA en CDA en drie nieuwe wethouders: Cor Adema en Pieter Treep voor het CDA en als nieuweling voor de PvdA de uit de polder ingevlogen Wouter Ruifrok.

Zoals gezegd - ook nu speelde de zondagsrust weer een hoofdrol. Na zijn heftige aanvaring met wethouders en raad ten tijde van de laatste Sail was burgemeester Oosterhof er veel aan gelegen de zondagsrustdiscussie tot bedaren te brengen en een compromis te vinden waar politiek en bestuurlijk Kampen verder mee zou kunnen. Na een enquête - 63 procent van de inwoners van onze gemeente zou voorstander zijn van meer vrijheid op de zondag - kwam er een voorstel voor 'vier culturele zondagen per jaar'. Maar noch in het college noch in de raad zou dit plan de neuzen dezelfde kant op weten te krijgen. Vooral tussen SGP en PvdA groeiden irritaties en verwijdering.

Eind november barstte de bom. Eerst stapte wethouder Mark Markusse op, na meer dan vijftig jaar als ambtenaar en bestuurder de publieke zaak gediend te hebben. Naar eigen zeggen uit groeiende onvrede met de dua-

listische verhoudingen tussen wethouders en raad. Maar op de achtergrond speelde de stagnatie in de ontwikkeling van glastuinbouwgebied De Koeboek, problemen die Markusse te lang in zijn eentje had willen oplossen en die hij onvoldoende met de raad gedeeld had. En de gespannen verhoudingen over evenementen op zondag wierpen donkere schaduwen vooruit. In het kielzog van Markusse's vertrek spatte de coalitie uit elkaar: de PvdA vond dat ze al te vaak en te veel water bij de wijn moest doen, de SGP verweet de sociaal-democraten 'intolerantie'. SGP en PvdA kwamen niet dicht bij elkaar, de staatkundig-gereformeerden droegen geen nieuwe wethouder voor en wethouder Bert Boerman (CU) kon niet anders doen dan concluderen dat 'de coalitie niet meer bestaat'.

Na enkele weken van druk politiek overleg kwam - niet onverwacht - als nieuwe coalitie het trio CU, PvdA en CDA bovendrijven. Waarmee de christendemocraten al na twee-en-een-half jaar oppositie voeren terug waren in het college. Wel onverwacht was het opstappen van PvdA-wethouder Harrie de Goede. Hij vond zijn portefeuille wel erg leeggeschud - zo gingen sport en toerisme naar het CDA - en liet gedesillusioniseerd weten op deze manier niet mee te willen blijven doen. Waarmee het aantal gesneuvelde wethouders deze raadsperiode tot nu toe op drie staat. Daar zal het - even afklopen - wel bij blijven, want de volgende raadsverkiezingen naderen in ras tempo en in het zicht daarvan zal geen enkele coalitiefractie zich politieke chicanes kunnen veroorloven. Bovendien, met de omstreden Evenementennota begin dit jaar aangenomen is het heetste politieke hangijzer vooralsnog gekoeld.

Naschokken zullen overigens nog geruime tijd voelbaar zijn. Het Sailbestuur - 'Geen kermis, geen Sail' - ziet de nu aangenomen Evenementennota als een te strak corset en heeft aangekondigd te stoppen met het maritieme evenement, in ieder geval in zijn huidige vorm. Een mooie klus voor de nieuwe burgemeester, want - klap op de vuurpijl - in de laatste raadsvergadering van 2008 - kondigde burgemeester Jan Oosterhof (63) zijn vertrek aan. Zijn opvolg(st)er kan aldus aantreden in september van dit jaar en daarmee al enigszins ingewerkt zijn bij de raadsverkiezingen en nieuwe collegevorming van voorjaar 2010.

Met de verkiezingen van 2010 aan de horizon zal 2009 ongetwijfeld ook een politiek turbulent jaar worden. Maar - en dat mag ook wel eens gezegd worden - de raad begint de dualistische praktijk steeds beter in de vingers te krijgen. Oeverloos gehacketak op de vierkante centimeter begint een uitzondering te worden en in plaats daarvan voert de raad steeds vaker vol-

wassen debatten, waarin men de voorstellen van het college en de argumenten van andere partijen goed doordacht tegen het licht houdt.

Oosterhof laat, wanneer hij in de zomer van 2009 vertrekt, een Kampen achter dat in de bijna negen jaar dat hij hier burgemeester is geweest ingrijpend van aanblik is veranderd: Het Onderdijks, Molenzicht, Berkterrein en Oosterholt, nieuw gemeentehuis, nieuw bedrijventerrein, Zuiderzeehaven en aanleg van de Hanzelijn. Vorig jaar zag de opening van twee nieuwe scholen: de Via-vmbo van Ichthus en Almere en Prisma, waar Trimaran, Enkschool en Ambelt onderdak vinden én er een eigen expertisecentrum op na kunnen houden. En in het vat plannen voor de omgeving van het nieuwe station Kampen-Zuid, de aanleg van een bevaarbare hoogwatergeul - de 'bypass' - en de mogelijkheid van woningbouw over de Zwartendijk heen. Met dat laatste ging een raadsmeerderheid vorig jaar akkoord.

Het spectaculairst was natuurlijk al het werk voor de komst van de Hanzelijn, dat vorig jaar op Kamper grondgebied echt op stoom kwam. Wie een jaartje weggeweest is en over de N50 naar de stad terugkeert, wrijft zich wel drie keer de ogen uit: Wat gebeurt er hier allemaal? De komst van het spoor brengt Kampen niet alleen een tweede station - en daarmee een stuk dichterbij de Randstad - maar slaat met een 'knip' in de Zwartendijk ook een deuk in een echte Kamper traditie. Weliswaar komt er een fietstunneltje voor terug, maar het 'rondje Zwartendijk' zal nooit meer hetzelfde zijn. Reden voor de gelijknamige werkgroep nog eens met zang en poëzie te protesteren tegen de ingrijpende veranderingen - en mogelijk woningbouw - over de Zwartendijk heen.

Tegelijkertijd - en dat is maar goed ook - verlopen sociale veranderingen in Kampen een stuk trager. Een omvangrijk en fijnmazig verenigingsleven, sterke sociale cohesie en een grote betrokkenheid bij de eigen leefomgeving staan garant voor continuïteit en vasthouden wat we hebben. Qua aanblik een stad, maar qua aard een dorp - en dus stuiten de recente groeistuipe veelal op een stug onbehagen. De nieuwe burgemeester krijgt er nog een hele klus aan, het managen van die Kamper spagaat tussen onvermijdelijke vooruitgang en schaalvergroting enerzijds en terechte behoudzucht en hang naar het oude en vertrouwde anderzijds.

Het IJsselmuiders Kulturhus - het lijkt er in 2009 nu toch eindelijk van te gaan komen - is zo'n voorbeeld van een poging de gemeente 'vooruitgangsbetendig' te maken door allerlei activiteiten onder één dak samen te brengen. Geldt ook voor de nieuwbouw van verzorgingshuizen Margaretha, Maarlenhof en De Amandelboom: met zelfstandige zorgappartementen en

in pandige buurtrestaurants bereidt men zich voor op de komst van de babyboom-senioren. Op andere gebieden gaat dat een stuk minder soepel, zoals blijkt uit de strijd voor een eigen Kamper huisartsenpost of de pogingen zwembad De Sonnenberch te behouden.

Het economische succesverhaal van vorig jaar was ongetwijfeld de oplevering van de nieuwe Zuiderzeehaven, waar machinefabrikant Würtsilä z'n Europese distributie concentreert. Een forse - en hoognodige - oppepper van de werkgelegenheid. In De Koekoek daarentegen was het vorig jaar heel wat somberder weer: diverse kwekers konden het hoofd niet meer boven water houden en van nieuwkomers was al helemaal geen sprake. De gemeente zag zich genoodzaakt de ontwikkelingsmaatschappij geheel op eigen schouders te nemen om te voorkomen dat de verdere verbetering van het gebied stil zou vallen.

Op cultureel en cultuur-historisch gebied vorig jaar een flink aantal bijzondere prestaties. Een willekeurige greep: de oude foyer - koffiekamer - van de Stadsgehoorzaal verrees in oude luister, tientallen monumentale panden en plekken kregen explicatiebordjes, voor het Kamperlijntje werd een prachtige internetsite gemaakt, Weg van Kunst beleefde zijn zesde editie en is inmiddels hecht verankerd in Kampen, men schafte à raison van ruim vier ton een bijzonder schilderij van Cornelis Springer van oud-Kampen aan, de oude kamer van dokter Kolff werd definitief een museum, het Ikonenmuseum kreeg uitbreiding en - last but not least - vanuit Den Haag kwam er geld voor de restauratie van de Nieuwe Toren.

Aan de Oudestraat werd de bouwval van het voormalige Gedenk het Woord deskundig opgeknapt voor boekhandel De Rank. Geraart Westerink schreef een uiterst leesbaar boek naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van Stichting Stadsherstel en documenteerde daarmee op bijzondere wijze de renovatie van de binnenstad. En wat muziekcultuur betreft: de 15-jarige Marissa Grasdijk wist door te dringen tot de Europese finale van het junior songfestival en zette daarmee Kampen als muzikaal bolwerk maar mooi internationaal op de kaart.

Als stad van cultuur, monumenten en cultuurhistorie doet Kampen zijn naam steeds meer eer aan, iets dat in de rest van het land en zelfs over de grenzen - denk aan de Kolffkamer en het Ikonenmuseum - bepaald niet onopgemerkt blijft. De recente opening van het nieuwe Stedelijk Museum in het Oude Raadhuis zal daar ongetwijfeld verder aan bijdragen. 'Kampen Cultuurstad' heeft vorig jaar weer meer inhoud gekregen. We hebben de opgaande lijn goed te pakken, nu kijken of we 'm vast kunnen houden. Ook volgend jaar wordt - ongetwijfeld - weer heel bi-zon-der.